

DE FRYSKE MARREN

Kansengelijkheid voor het jonge kind

**Peuteropvang en voor- en vroegschoolse educatie
De Fryske Marren 2023 – 2027**

Juli 2023
Zaaknummer: Z.755299

Voorwoord

In de Fryske Marren willen we dat alle kinderen dezelfde kansen krijgen om zich vanaf jonge leeftijd optimaal te ontwikkelen. De omgeving waarin het kind opgroeit mag daarin geen belemmering zijn. In ons Collegeprogramma 'Fûnemint foar moarn' hebben we het als volgt verwoord:
'In De Fryske Marren kunnen alle inwoners meedoen en zich ontplooien. ... We streven naar een veilige en vertrouwde plek voor alle kinderen in onze gemeente waar zij de hulp krijgen die zij verdienen.'

De afgelopen jaren hebben wij als gemeente De Fryske Marren al flinke stappen gezet in bieden van gelijke ontwikkelkansen van kinderen van nul tot zes jaar. Jaarlijks stellen we uit het gemeentebudget een bedrag beschikbaar zodat alle kinderen in onze gemeente gebruik kunnen maken van de peuteropvang. Dit willen we ook in de toekomst blijven doen. Daarnaast is er in 2021 een convenant Resultaatafspraken voor- en vroegschoolse educatie opgesteld, samen met onderwijspartners en kinderopvangorganisaties.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is erop gericht om (dreigende) taal- en ontwikkelingsachterstanden bij kinderen in de leeftijd van twee tot zes jaar te voorkomen of te verminderen. Dit gebeurt door kinderen spelenderwijs te laten leren. Door speciaal hiervoor ontwikkelde programma's aan te bieden op de peuteropvang of op school en de ouders hier actief bij te betrekken, krijgen kinderen een extra steuntje in de rug.

Sinds de ondertekening van het convenant zijn we twee jaar verder en willen we de evaluatie van de uitvoering van het convenant gebruiken om het beleid voor peuteropvang en VVE te actualiseren. Met deze beleidsnotitie stelt de gemeenteraad kaders vast voor het peuter- en VVE beleid voor de komende vier jaar.

Voor een optimale peuteropvang en voor- en vroegschoolse educatie voor alle kinderen in onze gemeente is een goede samenwerking tussen ons als gemeente, onze onderwijspartners en kinderopvangorganisaties van groot belang. We zijn heel blij dat na het convenant, nu ook deze beleidsnotitie in goed overleg met onze samenwerkingspartners tot stand is gekomen. Met deze beleidsnotitie hebben we een mooi fundament om de komende jaren op voort te bouwen zodat alle kinderen in De Fryske Marren een goede start maken en daardoor een gelijke kans hebben op een succesvolle levensloop-, school- en arbeidsloopbaan. Samen blijven we werken aan de kansengelijkheid van het jonge kind.

Juli 2023

Barbara Gardeniers

Wethouder Onderwijs, Peuterspeelzaalwerk en Kinderopvang

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Kaders	4
Landelijk beleid	4
Provinciaal beleid	5
Gemeentelijk beleid	5
Toeleiding en aantallen	9
Evaluatie	10
Landelijk	10
De Fryske Marren	10
Beleid 2023-2027	11
Visie	11
Beleid peuteropvang	11
Uitgangspunten	11
1. Toegankelijkheid	11
2. Voorbereiding basisschool	11
3. Financiering	12
Beleid voor- en vroegschoolse educatie	13
Uitgangspunten	13
1. Doelgroepdefinitie	13
2. Uitvoering wettelijke taken	13
3. Uitvoering convenant	14
4. Randvoorwaarden	17
Uitvoering	20
Bijlage 1 – Wettelijke kaders	21
Bijlage 2 – Begroting en Activiteitenplan 2023	22
Bijlage 3 – Verklarende woordenlijst	25

Inleiding

We gaan door op de ingezette weg

De gemeente subsidieert al jaren peuteropvang en voor- en vroegschoolse educatie (VVE), om kinderen al vanaf het allereerste begin een goede start mee te geven.

Peuteropvang en VVE zijn niet los van elkaar te zien, daarom worden ze in deze beleidsnotitie samen behandeld. Maar het beleid voor peuteropvang wijzigt niet, terwijl de kaders voor VVE worden herijkt. Daarom zal in deze notitie het zwaartepunt liggen bij het thema voor- en vroegschoolse educatie.

In januari 2021 is door gemeente De Fryske Marren, kinderopvangorganisaties en scholen voor primair onderwijs een convenant afgesloten waarin resultaatafspraken zijn gemaakt voor de kwaliteitsverbetering van voor- en vroegschoolse educatie (VVE). In januari 2022 is op basis van dit convenant samen met de ketenpartners een uitvoeringsnotitie opgesteld. Hierin zijn activiteiten benoemd voor uitvoering van het beleid voor- en vroegschoolse educatie voor twee jaar.

De evaluatie van deze uitvoeringsnotitie heeft input geleverd voor nieuw beleid. In deze beleidsnotitie blikken we terug op de afgelopen jaren, stellen we kaders bij en kijken we vooruit naar de komende vier jaar.

Gemeente De Fryske Marren ontvangt een specifieke uitkering van het Rijk voor VVE

Voor peuteropvang worden uitsluitend gemeentelijke middelen ingezet.

De VVE-middelen worden ingezet vanuit de specifieke uitkering gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid. Dit is voor een aantal wettelijke taken, zoals het zorgdragen van voldoende aanbod van VVE. Daarnaast is er de mogelijkheid, wanneer aan deze wettelijke taken is voldaan, om de kwaliteit van de VVE verder te verhogen. Dit kan door naar eigen inzicht aanvullende activiteiten te ontplooiën.

De opbouw van dit beleidsstuk

Na een beschrijving van de wettelijke kaders en de gemeentelijke inbedding, volgt een evaluatie van zowel het landelijke als het gemeentelijke beleid. Mede op basis hiervan bepalen we vervolgens onze beleidsuitgangspunten voor 2023-2027. We sluiten af met een financiële paragraaf.

Activiteitenplan

In een afzonderlijk activiteitenplan worden de activiteiten jaarlijks in het vierde kwartaal voor het komende jaar vastgesteld. Dit activiteitenplan is een dynamisch plan dat op basis van evaluaties jaarlijks kan worden bijgesteld. Voor het activiteitenplan van 2023 zie Bijlage 2.

Kaders

Landelijk beleid

Doel en verantwoordelijkheden

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is een onderdeel van het landelijke Onderwijsachterstanden-beleid. Dit beleid ontstond in de 70'er jaren. Onderzoek toonde aan dat de omgeving van kinderen (met name de thuissituatie) van invloed is op de onderwijsprestaties. Er is een verschil met kinderen die door individuele (intellectuele, gedragsmatige of fysieke) beperkingen problemen ondervinden. Deze categorie kinderen valt onder het beleid van Passend Onderwijs.

Het doel van VVE is het bieden van betere kansen aan kinderen die vanwege omgevingsfactoren (sociaaleconomisch, cultureel, of andere taalomgeving) risico lopen op onderwijsachterstanden. Centraal daarbij staan vroegtijdige signalering en aanpak. VVE richt zich op kinderen van twee tot zes jaar.

De verantwoordelijkheid voor VVE ligt bij gemeenten en schoolbesturen primair onderwijs, die daarvoor middelen krijgen van het Rijk. De wettelijke eisen zijn vastgelegd in de Wet OKE (Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie). Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een toegankelijk, dekkend en kwalitatief hoogwaardig aanbod voorschoolse educatie (tot vier jaar). Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het aanbod vroegschoolse educatie (tot zes jaar). In 2023 is een nieuwe beleidsperiode van vier jaar ingegaan van het landelijke onderwijsachterstandenbeleid.

Hoewel er een onderscheid gemaakt kan worden tussen voorschoolse educatie (uitgevoerd door organisaties voor Kinderopvang) en vroegschoolse educatie (uitgevoerd door scholen voor primair onderwijs) wordt in de afkorting toch altijd alleen gesproken over VVE, zowel bij de kinderopvang als bij de scholen. De afkorting VE wordt nauwelijks gebruikt, omdat die zowel voor voor- als voor vroegschoolse educatie gebruikt kan worden.

Wetten

Een aantal wettelijke kaders is leidend voor de voor- en vroegschoolse educatie. Belangrijkste hiervan is de Wet op het Primair Onderwijs. Hierin is gesteld dat gemeenten moeten zorgdragen voor voldoende voorzieningen voorschoolse educatie voor kinderen met een risico op achterstand in de Nederlandse taal. Daarnaast moeten gemeenten overleg voeren met betrokken organisaties over onder meer het voorkomen van segregatie, het bevorderen van integratie en het bestrijden van onderwijsachterstanden. In andere wetten zijn onder meer kwaliteitseisen vastgelegd voor de voorschoolse educatie en de wijze van toezicht.

Een volledig overzicht van de wettelijke kaders is te vinden in Bijlage 1.

Recente landelijke ontwikkelingen

Visie Kansengelijkheid funderend onderwijs

De Minister schrijft in de Visie kansengelijkheid funderend onderwijs van maart 2023:

“Onze opdracht is om ervoor te zorgen dat alle kinderen veilig opgroeien in een stimulerende omgeving, dat op alle scholen goed onderwijs wordt gegeven, alle leerlingen de juiste dosis uitdaging ervaren en veilig kunnen ontdekken wie ze (willen) zijn. Het onderwijs moet flexibiliteit bieden en mogelijkheden hebben om zich aan te passen aan het tempo en niveau wat een leerling nodig heeft.

Het moet uiteindelijk de basis bieden voor een volwaardige deelname aan de samenleving en een goede voorbereiding op de arbeidsmarkt."

Hij kondigt vijf maatregelen aan om de kansengelijkheid te vergroten. Voor wat betreft de voorschoolse educatie komen er plannen om:

- De deelname aan voorschoolse educatie te vergroten;
- De kwaliteit van de voorschoolse educatie en het kleuteronderwijs te versterken;
- De relatie tussen kinderopvang en onderwijs beter te maken.

Hij werkt hier in de komende periode plannen voor uit. Mocht dit gevolgen hebben voor de gemeente De Fryske Marren, dan worden deze in het activiteitenplan verwerkt.

Nieuw stelsel Kinderopvang

Er zijn plannen voor een nieuw stelsel kinderopvang. Het doel is dat de kinderopvang financieel toegankelijker wordt. Voorlopig zijn deze plannen uitgesteld tot 2027.

Provinciaal beleid

Friese Preventie Aanpak

Binnen de Friese Preventieaanpak werken de 18 gemeenten in Fryslân samen aan een goede gezondheid en een gelukkig leven met gelijke kansen voor iedereen in Fryslân. Daarbij wordt preventie breed gezien 'van voorkomen dat' tot 'voorkomen van erger'. Vanuit de Friese Preventieaanpak is er aandacht voor allerlei factoren die hiermee samenhangen. Denk aan iemands leefstijl, leefomgeving, opvoeding, financiële ruimte, zorg en voorzieningen. Binnen de Friese Preventieaanpak zijn er acht belangrijke thema's benoemd die van invloed kunnen zijn. Ondanks dat er op het gebied van preventie binnen deze thema's al het nodige in Fryslân gebeurt, worden bestaande programma's via de Friese Preventieaanpak nog verder herijkt en verrijkt. Gemeente De Fryske Marren sluit aan bij deze preventieaanpak.

Gemeentelijk beleid

Basis

Collegeprogramma 'Fûnemint foar moarn'.

'In De Fryske Marren kunnen alle inwoners meedoen en zich ontplooien. Wij staan voor een sterke en dragende samenleving met goede en toegankelijke basisvoorzieningen, waarin iedereen naar vermogen meedoet; de inclusieve samenleving. We werken steeds meer integraal en bedenken oplossingen om inwoners te ondersteunen om deel te kunnen nemen aan de samenleving. We streven naar een veilige en vertrouwde plek voor alle kinderen in onze gemeente waar zij de hulp krijgen die zij verdienen. Hierin spelen onder meer de sociale wijkteams, het jongerenwerk, het onderwijsveld en verenigingen een belangrijke signalerende rol.'

Uitvoeringsnotitie 2022-2023

'Ieder kind in onze gemeente moet de kans krijgen om zich vanaf jonge leeftijd optimaal te ontwikkelen. De omgeving waarin het kind opgroeit mag daarin geen belemmering zijn. Om jonge kinderen gelijke ontwikkelingskansen te bieden zetten we onder meer kwalitatief hoogwaardige voor- en voorschoolse voorzieningen in. Het doel van deze voorzieningen is om peuters en kleuters met een taalachterstand, beter voor te bereiden op de basisschool. Kleuters kunnen zonder achterstand naar groep 1 en kinderen in de eerste groepen van de basisscholen krijgen zo nodig extra begeleiding. Kinderen krijgen hierdoor meer kans op een succesvolle levensloop-, school-en arbeidsloopbaan.'

In de Uitvoeringsnotitie zijn de activiteiten benoemd voor de voor- en vroegschoolse educatie voor de jaren 2022 en 2023. Het Convenant Resultaatafspraken VVE was hierbij leidend. De voortgang van deze activiteiten vormen een belangrijke basis voor het beleid voor komende vier jaar. Deze beleidsnotitie leidt tot nieuwe uitvoerings- of activiteitenplannen.

Convenant Resultaatafspraken voor- en vroegschoolse educatie

In dit convenant hebben we samen met onze samenwerkingspartners de doelstellingen benoemd voor de voor- en vroegschoolse educatie. De doelstellingen hebben betrekking op het verhogen van het bereik van de doelgroep, ouderbetrokkenheid, doorgaande leerlijn en verhogen van de kwaliteit.

Aansluiting bij aangrenzend beleid

Beleid WMO

In het beleidsplan Wet Maatschappelijk Ondersteuning 2021-2025 van de Fryske Marren hebben we ontwikkeling en verdere versterking van het sociaal domein beschreven. Hierin zijn de volgende uitgangspunten benoemd:

1. *Iedereen doet (naar vermogen) mee: de inclusieve samenleving;*
2. *Een sterke dragende samenleving met goede en toegankelijke basisvoorzieningen;*
3. *Maatwerkvoorzieningen Wmo voor wie dit nodig heeft.*

In ons beleid peuteropvang en voor- en vroegschoolse educatie sluiten we hierbij aan door de voorzieningen voor iedereen toegankelijk te maken, samen te werken met betrokkenen rondom het kind en waar nodig maatwerk te leveren.

Jeugdbeleid

We werken aan een integraal jeugd-doelgroepen beleid. Werken we nu nog meestal thematisch: armoede, gezondheid, enzovoort. We willen meer doelgroepgericht werken, zodat een beter integraal beleid mogelijk is. Verschillende initiatieven kunnen zo meer in samenhang worden aangepakt. Voor wat betreft het jonge kind kijken we, behalve naar een educatieve en taalachterstand, ook naar de gedragscomponent, het welbevinden en de gezondheid. Door koppeling van budgetten en deskundigheid kan maatwerk worden geleverd voor ieder kind.

Gezondheidsbeleid

Gezondheid gaat over het mee doen in de maatschappij, over het verrichten van betekenisvol werk of andere activiteiten en over de omgeving waarin je leeft. Mensen zijn hier in beginsel zelf verantwoordelijk voor. Voor de hand liggend is het om hierbij te denken aan gezond eten, goed voor jezelf zorgen, sociale contacten onderhouden en regelmatig bewegen. Maar het gaat ook om bijvoorbeeld het naar school of werk gaan, voldoende financiën hebben, culturele activiteiten, zingeving en het hebben van een goede woning. Voor iedereen geldt dat een gezonde omgeving, fysiek én sociaal, gezond gedrag stimuleert.

Armoedebeleid

Er is een grote uitdaging om generatie armoede te doorbreken. Wij werken samen met consultatiebureaus, kinderopvang, peuteropvang en scholen om armoede en schulden bespreekbaar te maken. Hierbij zetten wij in op de jonge en nieuwe generatie. Meedoen en eigen verantwoordelijkheid zijn hierbij de kernwoorden.

Integrale Kind Aanpak

De doorgaande leer- en ontwikkelijn voor kinderen is belangrijk. Hiervoor werken kinderopvang en scholen samen. Ze stemmen methodes en zorgstructuren op elkaar af en zorgen voor een warme overdracht. ('1 Kind 1 Plan'). We spreken dan van een Integrale Kind Aanpak. Deze aanpak kan leiden tot Integrale Kind Centra, waarbij kinderopvang en scholen voor primair onderwijs fysiek in dezelfde ruimte worden ondergebracht. De gemeente stimuleert deze integrale aanpak, door onder meer in het Integraal Huisvestingsplan hier rekening mee te houden.

Integraal Huisvestingsplan

In de ontwikkeling van het nieuwe duurzame en toekomstgerichte Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor onderwijs wordt ook gekeken naar de huisvesting van peuter- en kinderopvang. Samen met de schoolbesturen en opvangorganisaties wordt gesproken over Integrale Kindcentra (IKC's) van twee tot twaalf jaar of van nul tot twaalf jaar. Belangrijk daarin is de doorgaande leerlijn en de samenwerking op het gebied van VVE. Hoe dit precies vormgegeven wordt, is nog niet duidelijk. Naar verwachting is het nieuwe IHP in het eerste kwartaal van 2024 gereed.

Beleid Friese taal

In de Nota 'Fries als het even kan', stellen we dat wij onze verenigingen, inwoners en dorpen willen enthousiasmeren om zelf met initiatieven en projecten te komen die het gebruik van het Fries stimuleren. Niet de gemeente dient daarin het voortouw te nemen, de initiatieven dienen vooral van onderop te komen. We willen het gebruik van het Fries wel stimuleren en spreken hierover met onze partners in de LEA.

Laaggeletterdheid

We zetten ons in voor de aanpak van laaggeletterdheid, zodat mensen beter in staat zijn om zelfstandig deel te nemen aan de samenleving. Ouders van geïndiceerde peuters voor de Vroegschoolse opvang kunnen ook laaggeletterd zijn. Een gezamenlijk aanpak van laaggeletterde ouders en peuters in de voorschoolse educatie ligt dan ook voor de hand.

Bibliotheek

De bibliotheek onderneemt activiteiten voor verschillende doelgroepen. Voor jonge kinderen wordt het lezen gestimuleerd door het programma Boekstart voor de kinderopvangorganisaties. De gemeente draagt bij aan de financiering hiervan, en stimuleert kinderopvangorganisaties en scholen om hier aan deel te nemen.

Passend onderwijs

De meeste leerlingen doorlopen de basisschool zonder problemen. Maar niet voor iedereen is dat vanzelfsprekend. Sommige leerlingen hebben extra ondersteuning nodig. Met passend onderwijs krijgt iedere leerling het onderwijsaanbod dat past bij zijn of haar kwaliteiten en mogelijkheden. Zo krijgt elk kind de kans zich optimaal te ontwikkelen en het beste uit zichzelf te halen. Passend onderwijs is een verantwoordelijkheid van de scholen. Zij werken hiervoor in Friesland samen in het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Friesland.

Leerplicht

De gemeente heeft een controlerende rol in de leerplicht. Ze werkt hierin samen met de scholen en de GGD. Processen en handreikingen zijn gezamenlijk vastgelegd.

Lokaal Educatieve Agenda

Om een integrale benadering te bevorderen, worden punten uit het aangrenzend beleid meegenomen in de eind 2023 met samenwerkingspartners op te stellen Lokaal Educatieve Agenda 2.0. Hierin worden in een integrale aanpak van de gezamenlijke partners de prioriteiten voor de komende vier jaar opgesteld.

Toeleiding en aantallen

Toeleiding

Op basis van de door de gemeente opgestelde doelgroep definitie, vindt screening en toeleiding naar de voorschoolse educatie plaats door de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). De JGZ onderhoudt hiervoor het contact met de ouders. Als de ouders akkoord zijn, wordt het kind overgedragen aan de aanbieder van de voorschoolse educatie. Deze is verantwoordelijk voor de plaatsing.

Toeleidingsmonitor

De toeleidingsmonitor biedt een online-instrument waarmee sinds 2021 de toeleiding met behulp van digitale formulieren centraal wordt vastgelegd. De monitor geeft dashboards en rapportages die de gemeenten, de aanbieders VVE en de GGD een actueel beeld verschaffen van onder meer het bereik van de doelgroeppeuters en de resultaten van het VVE-toeleidingsproces.

De GGD geeft aan dat sinds de invoering van de toeleidingsmonitor beter wordt geregistreerd. Alle geïndiceerde peuters zijn nu beter in beeld, waardoor ook meer inzichtelijk is wie wel en wie niet op een erkende VVE-plek is geplaatst. Aandachtspunt is het actueel houden van deze registratie.

Aantallen 2022

Op 1 januari 2022 telde gemeente De Fryske Marren 906 twee- en driejarigen. In 2022 zijn 149 peuters door de JGZ geïndiceerd. Door gebruik van de Toeleidingsmonitor zijn de aantallen en plaatsingen goed in beeld. Dit maakt vergelijking met voorgaande jaren moeilijk. Aanbieders VVE geven aan dat er sprake is van een toenemende, en soms meervoudige, problematiek. Er is een aanbodverplichting voor geïndiceerde peuters in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar van 960 uur (gemiddeld 40 weken van vier dagdelen van vier uur).

Non-bereik

In 2022 hebben 26 van de geïndiceerde peuters niet deelgenomen aan de voorschoolse educatie (17%). Dit is een iets groter deel dan het jaar daarvoor. Dat het percentage iets hoger is heeft te maken met het feit dat er meer peuters, na indicatie, zijn verhuisd. In het systeem tellen deze mee als non-bereik.

Belangrijke redenen voor het niet deelnemen zijn dat het kind gebruikt maakt van een peuteropvang zonder VVE-aanbod, van een gastouder of dat de afstand te groot is voor de ouders. In een grote landelijke gemeente, zoals De Fryske Marren, is het niet haalbaar om voor alle kinderen op korte afstand een VVE-locatie in te richten. Het aantal van vier dagdelen is ook voor een aantal ouders een bezwaar (bijvoorbeeld in verband met het halen en brengen). Belangrijk is de redenen in beeld te hebben (de toeleidingsmonitor geeft hiervoor een mogelijkheid) en per kind en per locatie een oplossing op maat te bieden.

Evaluatie

Landelijk

In 2009 is een landelijk cohortonderzoek 'jonge kind' gestart. Het doel van dit onderzoek is zicht te krijgen op de effecten van verschillende vormen van kinderopvang en van voor- en vroegschoolse educatie. Kinderen worden in hun ontwikkeling en schoolloopbanen vanaf tweejarige leeftijd tot het einde van de basisschool gevolgd.

Uit deze cohortstudie blijkt dat voorschoolse educatie werkt. De kwaliteit van voorschoolse educatie is goed. Wat nog beter moet is het versterken van de relatie opvang-onderwijs. De doorlopende lijn naar de kleuterperiode is nog niet optimaal. Dit heeft voor een groot deel te maken met de informatieoverdracht.

De Fryske Marren

Met samenwerkingspartners (in werkgroepen en in de LEA) is gesproken over wat de afgelopen jaren is bereikt, wat we zeker vast moeten houden en wat beter kan. Als positief wordt ervaren dat er veel beter onderling contact is; men kan elkaar beter vinden, en er zijn heldere overleggen. Door inzet van extra middelen is er meer aandacht voor de VVE, meer inzicht en meer kennis. Daardoor ontstaat meer bewustzijn en meer urgentie voor VVE en onderwijsachterstanden.

De toeleidingsmonitor geeft beter inzicht in het hele proces van indicatie, aanmelding, plaatsing. Het landelijk beleid om de urennorm te verhogen maakt volgens pedagogisch medewerkers echt verschil; er worden betere resultaten bereikt.

Het Convenant Resultaatafspraken voor- en vroegschoolse educatie (zie pagina 6) dat met samenwerkingspartners is opgesteld, geeft een extra impuls voor het werken aan concrete doelstellingen. De inzet van de vliegende keep, een pedagogisch medewerker die peuters ondersteunt die niet op een erkende VVE-plek terecht kunnen, maakt dat meer kinderen een VVE-aanbod krijgen.

Net als in het landelijk onderzoek komt ook bij De Fryske Marren naar voren dat de overdracht van opvang naar school beter kan. Er zijn tools ontwikkeld, zoals een (digitaal) overdrachtsformulier, maar de toepassing daarvan kan nog worden verbeterd. Ook wordt aangegeven dat de samenhang met andere problematiek (gedrag, armoede enzovoort) beter kan. We hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de doelgroep. In de op te stellen Ambitienotitie van de LEA, krijgen deze punten aandacht.

Beleid 2023-2027

Visie

In de notitie jeugdbeleid van De Fryske Marren is onze visie als volgt geformuleerd:

Wij vinden het belangrijk om jongeren optimaal de kans te geven om veilig en gezond op te groeien in een samenleving waarin zij volop de mogelijkheid krijgen mee te doen en zich te ontwikkelen tot een zelfstandig functionerende individuen.

We geloven dat we dit alleen kunnen bereiken in samenwerking met alle betrokken rondom het kind.

Beleid peuteropvang

Uitgangspunten

We hanteren bij het beleid peuteropvang de volgende uitgangspunten:

1. De peuteropvang is toegankelijk voor alle peuters van twee jaar tot dat ze naar de basisschool gaan in gemeente de Fryske Marren;
2. Doel van de peuteropvang is voorbereiding op de basisschool;
3. De gemeente draagt bij in de financiering van de peuteropvang voor kinderen van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag.

1. Toegankelijkheid

Alle peuters in de leeftijd van twee jaar tot ze naar de basisschool gaan hebben de mogelijkheid om naar de peuteropvang te gaan.

Peuteropvang valt evenals de kinderopvang onder de regeling Kinderopvangtoeslag. Om ook kinderen van ouders die geen kinderopvangtoeslag ontvangen, in de gelegenheid te stellen de peuteropvang te bezoeken, betaalt de gemeenten voor deze kinderen een bijdrage aan de aanbieders van peuteropvang.

Doel

Iedere peuter van twee jaar tot hij naar de basisschool gaat heeft de mogelijkheid om deel te nemen aan de peuteropvang.

Beleid

We bereiken dit doel door:

- Zorg te dragen voor voldoende aanbod van inclusieve peuteropvangplaatsen en het bewaken van de kwaliteit hiervan;

2. Voorbereiding basisschool

De peuteropvang omvat twee dagdelen in de week en biedt een voorbereiding op de basisschool. Door spelend leren wordt extra aandacht besteed aan ontwikkeling van sociale vaardigheden en taal. Ook kinderen die niet naar de kinderopvang gaan, krijgen hier de mogelijkheid voor een goede voorbereiding op de basisschool.

Doel

De peuteropvang biedt activiteiten die een goede voorbereiding voor de basisschool borgen.

Beleid

We bereiken dit doel door:

- Bewaken kwaliteit peuteropvang;
- Financiering van aanbieders van peuteropvang, op basis van de Subsidieregeling Peuterwerk en VVE van De Fryske Marren.

3. Financiering

Aanbieders van peuteropvang krijgen voor alle peuters van de gemeente een toeslag op het (door de overheid vastgestelde) uurtarief dat ze van de ouders ontvangen. Dit zogenaamde 'koptarief' is bedoeld om voor peuters in de peuteropvang extra activiteiten te kunnen ontplooien als voorbereiding op de basisschool.

Voor kinderen van ouders die geen kinderopvangtoeslag ontvangen, wordt het volledige uurtarief, inclusief koptarief, aan de aanbieders door de gemeente betaald. Ouders betalen een eigen bijdrage op basis van hun inkomen.

Beleid voor- en vroegschoolse educatie

Uitgangspunten

We hanteren bij het beleid voor- en vroegschoolse educatie de volgende uitgangspunten:

1. Er is een voor alle partijen heldere eenduidige doelgroepdefinitie;
2. We voldoen aan onze wettelijke taken;
3. Ons beleid sluit aan bij het convenant dat we met partners hebben afgesproken;
4. Er zijn voldoende randvoorwaarden om het beleid te kunnen uitvoeren.

1. Doelgroepdefinitie

We hanteren voor de doelgroepdefinitie de definitie die door de GGD Fryslân is opgesteld en in meerdere gemeenten wordt gehanteerd:

Indicatie voor voor- en vroegschoolse educatie vindt plaats voor peuters vanaf twee jaar die voldoen aan tenminste één van de volgende criteria:

1. Er is sprake van een laag-stimulerende omgeving door:
 - Laag opleidingsniveau van de ouders (max. VMBO-kader)
 - Armoede of sociaal/economische omstandigheden
 - Onvoldoende stimulerend aanbod van de Nederlandse taal
2. Het kind heeft extra stimulans nodig op een of meer ontwikkelingsgebieden:
 - Vooral spraak- en taalontwikkeling; daarnaast ook sociaal-emotionele ontwikkeling

Uitgangspunt bij de indicering is dat de oorzaak ligt in omgevingsfactoren en een daarmee samenhangende achterstand, niet in gedragsproblematiek of een stoornis bij het kind.

Indicatie vindt plaats door de jeugdgezondheidszorg. Signalering kan ook plaatsvinden op de kinderdagverblijven, en door het team Integrale Vroeg Hulp, die peuters vervolgens voor indicering kunnen voordragen aan de JGZ.

2. Uitvoering wettelijke taken

2.1. Dekkend aanbod

We streven naar een dekkend aanbod van VVE-plaatsen, zodat alle doelgroepputers gebruik kunnen maken van VVE-opvang. Binnen de gemeente is een breed aanbod van gecertificeerde aanbieders, verspreid over dertien VVE-locaties. In de Subsidieregeling Peuterwerk en VVE zijn voorwaarden opgesteld voor deze aanbieders, zoals voldoen aan de wettelijke eisen, het gebruik van taalprogramma's en deelname aan de overlegstructuur.

Doel

Iedere geïndiceerde peuter heeft vanaf twee jaar de mogelijkheid om deel te nemen aan *een vorm van* voorschoolse educatie.

Beleid

We bereiken dit doel door:

- Zorg te dragen voor voldoende aanbod van inclusieve peuteropvangplaatsen en VVE-plaatsen en het bewaken van de kwaliteit hiervan;

- Financiering van aanbieders van peuteropvang en/of voorschoolse educatie, op basis van de Subsidieregeling Peuterwerk en VVE van De Fryske Marren.

2.2. Overleg

De gemeente dient minimaal jaarlijks overleg te voeren met samenwerkingspartners over onder meer doelgroep, toeleiding, het bevorderen van integratie en het bestrijden van onderwijsachterstanden. Behalve dit formeel voorgeschreven overleg, vinden we het van belang informele contacten te onderhouden en in werkgroepen thema's verder uit te werken. We werken vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Doel

Het versterken van de gezamenlijke verantwoordelijkheid, het bundelen van deskundigheden en het delen van informatie door een regelmatig overleg.

Beleid

We bereiken dit doel door:

- Inzet van een beleidsmedewerker VVE die (onder meer) die contacten onderhoudt met de samenwerkingspartners en werkgroepen leidt;
- Het organiseren van minimaal twee keer per jaar een LEA overleg met bestuurders kinderopvang, PO- en VO-scholen en het agenderen van VVE.

3. Uitvoering convenant

Inleiding

In januari 2021 is door gemeente De Fryske Marren, kinderopvangorganisaties en scholen voor primair onderwijs een convenant afgesloten, waarin resultaatafspraken zijn gemaakt voor de kwaliteitsverbetering VVE.

De volgende doelstelling voor- en voorschoolse educatie is hierin benoemd:

Het doel van voor- en voorschoolse educatie is dat alle peuters en kleuters dezelfde kansen krijgen in het onderwijs. Eventuele achterstanden moeten in een zo vroeg mogelijk stadium worden aangepakt. Een preventieve aanpak is van groot belang.

Er zijn resultaatafspraken gemaakt met betrekking tot bereik, doorlopende leerlijn, ouderbetrokkenheid, en kwaliteit. In ons beleid voor de komende vier jaar sluiten we aan bij dit convenant. Op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren scherpen we waar nodig de doelstellingen aan.

3.1. Bereik

In 2022 werd 83% van de geïndiceerde doelgroepeuters ook daadwerkelijk vier dagdelen geplaatst. In 2022 heeft de GGD intensiever contact met ouders gehad om te zien of belemmeringen kunnen worden weggenomen. Redenen voor het niet plaatsen van een kind op een erkende VVE plek heeft er vaak mee te maken dat een kind naar een gastouder gaat of naar een kinderopvang zonder VVE. Ook kan het zijn dat de ouders de afstand te groot vinden. Oplossingen vragen maatwerk.

In het convenant is de volgende doelstelling benoemd:

Er wordt ingezet op 100% bereik van de doelgroepkinderen.

In de toeleidingsmonitor wordt het begrip 'bereik' gehanteerd voor de geïndiceerde peuters die ook werkelijk geplaatst zijn op een VVE-plaats van 960 uur per jaar. Mede door de landelijke omgeving

van de gemeente is het is niet altijd mogelijk om een gecertificeerde VVE- locatie op korte afstand te organiseren. Daarnaast is een gecertificeerd aanbod VVE bij gastouders niet mogelijk. We willen zorgen voor een adequate begeleiding van het kind en de ouders. Daarom zetten we in deze uitzonderingssituaties een vliegende keep in. Deze bezoekt peuterlocaties die geen VVE-erkenning hebben, maar wel een geïndiceerde peuter hebben geplaatst, wanneer plaatsing op een erkende locatie niet mogelijk is. In het belang van het kind, is eventueel plaatsing buiten de gemeente mogelijk. Hoewel we altijd streven naar plaatsing op een erkende VVE plaats, zoeken we op deze manier een maatwerk oplossing voor die kinderen waarbij dat niet lukt.

We vinden het vooral van belang dat we zicht hebben op deze kinderen, en dat ze een aanbod op maat krijgen. We voegen daarom het volgende toe aan de doelstelling van het convenant:

Doel:

Er wordt ingezet op 100% bereik van de doelgroepkinderen.

Dit betekent dat 100% van de geïndiceerde peuters in beeld is en een aanbod op maat ontvangt.

Beleid

We bereiken dit doel door het prioriteren van plaatsing van doelgroepputers op erkende VVE-plaatsen en het gericht inzetten van acties op peuters die niet kunnen worden geplaatst op een reguliere VVE-plaats, door onder meer:

- Inzet van een vliegende keep tutor voor ondersteuning van geïndiceerde peuters op een niet VVE-locatie of bij een gastouder;
- Experimenten met VVE-light (VVE op locaties waar slechts twee dagdelen mogelijk zijn); BSO+ (extra ondersteuning voor VVE-leerlingen in de BSO) en combinaties van peuter en kleuter groepen;
- Inzet scholing en aanbieden VVE programma voor gastouders;
- Bij uitzondering financieren van de opvang van een peuter buiten de gemeentegrenzen als dit in het belang van het kind is.

3.2. Ouderbetrokkenheid

De inbreng van de ouders onmisbaar. Het gezin vormt de leefomgeving van het jonge kind. Als deze leefomgeving kenmerken van een taalarme omgeving vertoont dan kijken we naar de mogelijkheden om ouders handreikingen te geven om hun kind te ondersteunen en stimuleren.

In het convenant is de volgende doelstelling benoemd:

100% van de ouders van doelgroepkinderen is betrokken bij de uitvoering van VVE in zowel de voor- als vroegschoolse periode.

Er is met alle ouders van de geïndiceerde peuters contact, maar slechts een deel van de ouders doet zelf ook mee aan activiteiten op het gebied van voor- of vroegschoolse educatie. We voegen daarom iets toe aan de doelstelling uit het convenant:

Doel:

100% van de ouders van doelgroepkinderen is betrokken bij de uitvoering van VVE in zowel de voor- als vroegschoolse periode. *We stimuleren hierbij de actieve betrokkenheid van ouders aan VVE-programma's*

Beleid:

We bevorderen de actieve betrokkenheid van ouders door het faciliteren van bijvoorbeeld:

- VVE thuis programma's;

- Bijeenkomsten voor ouders;
- Creëren talige thuisomgeving;
- Activiteiten in het kader van laaggeletterdheid.

Deze activiteiten kunnen bijvoorbeeld door de aanbieders van voorschoolse educatie en/of door bibliotheken worden uitgevoerd.

3.3. Doorlopende leerlijn

Een soepele doorgaande lijn van voor- naar vroegschool is belangrijk voor succesvolle VVE. In 2021 is samen met ketenpartners een overdrachtsformulier ontwikkeld en geïmplementeerd voor een goede overdracht van kindgegevens van voor- naar vroegschool. Gegevens over de ontwikkeling van het kind zijn onderdeel van deze gegevens.

Doel:

In het convenant is de volgende doelstelling benoemd:

100% van de doelgroepkinderen ontvangt gedurende de voor- en vroegschoolse periode continu de noodzakelijke extra ondersteuning. Deze ondersteuning is ononderbroken.

Beleid:

We bevorderen de doorlopende leerlijn door:

- Extra ondersteuning van doelgroeppeuters in groep 1 en 2 van het primair onderwijs;
- Resultaatafspraken op niveau van instroom en doorstroom;
- Bevordering samenwerking in kader van een Integraal Kind Aanpak (IKA) of een Integraal Kind Centrum (IKC).

3.4. Kwaliteit

Basiskwaliteit

Borging van de basiskwaliteit van de VVE is geregeld door wetten en de subsidieregeling. Eisen worden bijvoorbeeld gesteld aan opleiding van de medewerkers, groepsgrootte en gebruik methodes. De dekking van het aantal kindplaatsen binnen de daarvoor erkende kinderopvangorganisaties, is toereikend voor een goed aanbod voor VVE-peuters. De GGD ziet, in opdracht van de gemeente, toe op de kwaliteit van de aanbieders. De gemeente kan in geval van onvoldoende kwaliteit sancties opleggen. De inspectie van het onderwijs ziet erop toe dat de gemeente haar taken goed uitvoert.

Kwaliteit door samenstelling groepen

Vermenging taalniveaus

Één van de uitgangspunten van VVE is vermenging van verschillende taalniveaus. Samenstelling van de groep kan invloed hebben op de kwaliteit. Als er meer dan 60% geïndiceerde peuters op één groep zijn geplaatst, ontstaan er homogene groepen waarbij er geen sprake meer is van vermenging van taalniveaus. Voor deze homogene groepen wordt een extra pedagogisch medewerker ingezet, zodat deze extra ondersteuning kan bieden.

Gedragsproblematiek

Voor een aantal peuters is de problematiek groter dan alleen taalachterstand. Problemen in gedrag kunnen extra sturing nodig hebben en groepsprocessen verstoren. Dit kan van invloed zijn op de hele groep. Hiervoor is samenwerking met andere beleidsterreinen en budgetten van belang. Bijvoorbeeld vanuit de jeugdwet. Deze oplossing voor deze problematiek is in onderzoek.

Inhoudelijke kwaliteit

Of de voorschoolse educatie inderdaad heeft bijgedragen aan het wegwerken van de achterstanden voordat het kind naar school gaat, is het van belang resultaten te monitoren. Hier worden in de komende periode afspraken over gemaakt.

Doel:

In het convenant is de volgende doelstelling benoemd:

Ieder kind ontvangt op eigen niveau een VVE aanbod dat bijdraagt aan een optimale ontwikkeling, passend bij de capaciteit en talenten van het kind.

Beleid:

We bevorderen de kwaliteit van de VVE door:

- Inzet extra ondersteuning bij groepen met relatief veel VVE-peuters;
- In samenwerking met sociaal wijkteam zoeken naar een oplossing voor kinderen met gedragsproblematiek in de VVE-groepen;
- Opstellen resultaatafspraken om inhoudelijke kwaliteit te kunnen monitoren;
- Financiële ondersteuning voor aanbieders van VVE om binnen hun eigen omgeving de kwaliteit te verhogen.

4. Randvoorwaarden

4.1. Financiën

Peuteropvang

We willen dat alle kinderen in onze gemeente gebruik moeten kunnen maken van de peuteropvang. We stellen daarvoor uit het gemeentebudget jaarlijks een bedrag voor beschikbaar. In 2023 bedraagt dit budget: € 372.000. (Voor een volledig financieel overzicht van 2023, zie Bijlage 2).

Aanbieders van peuteropvang ontvangen van de gemeente voor alle peuters een vergoeding ('koptarief') bovenop het door het Rijk vastgestelde uurtarief om extra activiteiten als voorbereiding op de basisschool te kunnen uitvoeren. Daarnaast ontvangen deze aanbieders een vergoeding voor kinderen van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag (uurtarief + koptarief). Deze ouders betalen een eigen bijdrage op basis van hun inkomen. Ouders die wel recht hebben op kinderopvangtoeslag betalen zelf aan de aanbieder het uurtarief en krijgen via de belastingdienst een deel terug op basis van hun inkomen.

Voor- en vroegschoolse educatie*Specifieke uitkering OAB Rijk*

Gemeenten hebben op grond van de artikelen 159 t/m 163 van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) een verplichting tot het aanbieden van voldoende voorzieningen met voorschoolse educatie in zowel aantal als spreiding voor kinderen met een risico op een onderwijsachterstand binnen de gemeente. Ter tegemoetkoming in de kosten van deze verplichtingen ontvangen gemeenten een specifieke uitkering 'Onderwijsachterstandenbeleid'. Het aan gemeenten toegekende bedrag kan ook worden besteed aan zomerscholen en schakelklassen in het basisonderwijs, aan varianten daarvan of aan andere activiteiten die de beheersing van de Nederlandse taal van leerlingen in de kinderopvang en/of het basisonderwijs bevorderen. Deze specifieke uitkering wordt steeds voor een periode van vier jaar vastgesteld. Het budget onderwijsachterstandenbeleid betreft een doeluitkering en kan niet worden ingezet voor andere doeleinden. Middelen die in enig jaar niet besteed worden, mogen worden overgeheveld naar een volgend jaar. Aan het eind van een periode van vier jaar moeten de niet bestede middelen worden terugbetaald, met uitzondering van de helft van het in het laatste jaar

verkregen budget, dit mag worden overgeheveld naar de nieuwe periode. Verantwoording van deze specifieke uitkering vindt plaats via SiSa. In 2023 is een nieuwe periode voor 4 jaar ingegaan.

Budgetten De Fryske Marren

Voor 2023 is een voorlopig geoormerkt budget ontvangen van € 658.915. Uit voorgaande jaren is een resterend budget van € 378.632 doorgeschoven naar 2023. Dit maakt dat er in totaal voor 2023 € 1.037.547 beschikbaar is. Gelden die dit jaar niet worden gebruikt, kunnen worden meegenomen naar volgend jaar.

Voorschoolse educatie bestaat naast de twee reguliere dagdelen peuteropvang uit twee extra dagdelen. In totaal dient een geïndiceerde peuter tussen tweeënhalf en vier jaar minimaal 960 uur voorschoolse educatie aangeboden te krijgen. Het grootste deel van het Rijksbudget Onderwijsachterstandenbeleid (ongeveer € 450.000) is nodig voor de aanbieders van voorschoolse educatie. Een exact plafond is hiervoor niet te geven omdat alle kinderen die een indicatie hebben van de JGZ ook het recht hebben op plaatsing. Een buffer is dus altijd nodig.

Het overige deel van het budget wordt in overleg met de samenwerkingspartners ingezet, gerelateerd aan de items uit het convenant. In 2023 wordt dit onder meer ingezet voor:

- Extra inzet GGD voor een groter doelgroepbereik;
- Een vliegende keep voor ondersteuning van geïndiceerde kinderen die geen erkende VVE plek hebben;
- Ontwikkelen taalrijke omgeving voor meer betrokkenheid ouders;
- Extra taalonderwijs voor anderstalige kinderen;
- Inzet extra pedagogisch medewerkers op groepen waar naar verhouding veel geïndiceerde peuters aanwezig zijn;
- Extra middelen voor het primair onderwijs voor ondersteuning van geïndiceerde kinderen (vroegschoolse educatie);
- Aanvullende activiteiten van de aanbieders voorschoolse educatie om de kwaliteit van de voorschoolse educatie te verbeteren;
- Verbetering van de doorstroom vanuit aanvullende middelen van aanbieders VVE en scholen.

Voor 2024 – 2027 wordt jaarlijks op basis van beschikbare middelen en evaluaties van de inzet van het afgelopen jaar, in samenspraak met de samenwerkingspartners een begroting opgesteld voor de inzet van het geoormerkte Rijksbudget.

4.2. Randvoorwaarden

Coördinatie en beleid

Ten behoeve van coördinatie en beleid, zijn bij de De Fryske Marren een beleidsmedewerker en een coördinator VVE werkzaam. Deze zorgen voor inpassing van het VVE-beleid in het domein maatschappelijke ontwikkeling (onderwijs en jeugdzorg), en evaluatie en bijstelling van het beleid. Zij onderhouden de contacten met kinderopvang, scholen en de JGZ, zitten werkgroepen voor en organiseren minimaal tweemaal per jaar een LEA.

Monitoring

De toeleidingsmonitor wordt gebruikt om een actueel beeld te krijgen van toeleiding, plaatsing en bereik van doelgroeppeuters. Aanbieders van voorschoolse educatie rapporteren per kwartaal over de voortgang.

Overlegstructuur

Minimaal tweemaal per jaar vindt een LEA overleg plaats tussen gemeente, schoolbesturen en aanbieders van voorschoolse instellingen over de voortgang en eventuele bijstelling van activiteiten en/of beleid. Gewerkt wordt aan het opstellen van een Lokaal Educatieve Agenda 2.0 waarin de prioriteiten en doelen voor de komende vier jaar van de gezamenlijke partners worden vastgelegd. Binnen de VVE werkgroep worden praktische zaken en de voortgang op de doelstellingen besproken, good-practices gedeeld en wordt de LEA voorbereid.

Kwaliteitszorg

De GGD beoordeelt namens de gemeente de kwaliteit van de kinderopvangorganisaties. De inspectie ziet toe op de naleving van de wettelijke taken door de gemeente. Voor de subsidies peuteropvang en voorschoolse educatie dienen kinderopvangorganisaties te voldoen aan de eisen zoals die zijn gesteld aan in de subsidievoorwaarden. Achteraf wordt zowel een inhoudelijke als een financiële rapportage geleverd. Aan de subsidiëring van overige activiteiten dient altijd een inhoudelijk plan ten grondslag te liggen, waarvoor door de gemeente criteria zijn benoemd.

Uitvoering

Activiteitenplan

In een jaarlijks met de samenwerkingspartners op te stellen activiteitenplan worden de activiteiten beschreven die worden gefinancierd uit het Rijksbudget Onderwijsachterstandenbeleid. Het activiteitenplan van 2023 is opgenomen in Bijlage 2.

Voorschoolse educatie

De activiteiten bestaan van het overgrote deel uit het aanbieden van voorschoolse educatie door Kinderopvangorganisaties. Hiervoor is een subsidieregeling opgesteld, waarin kwaliteitseisen en voorwaarden zijn benoemd. De aanbieders rapporteren per kwartaal over de voortgang zodat tijdig duidelijk is of verwachten met betrekking tot aantallen en kosten moeten worden bijgesteld.

Aanvullende activiteiten

Wanneer het budget het toelaat worden aanvullende activiteiten uitgevoerd. Deze hebben betrekking op de in deze beleidsnotitie genoemde thema's zoals inzet vliegende keep, ouderbetrokkenheid en kwaliteitsverbetering. Voor een aantal van deze activiteiten zijn eveneens subsidieregelingen opgesteld.

Rol gemeente De Fryske Marren

De activiteiten worden uitgevoerd door kinderopvangorganisaties, JGZ, scholen en bibliotheken. De gemeente heeft hierin alleen een faciliterende, stimulerende en verbindende rol. Faciliterend in de zin van het beschikbaar stellen van middelen. Stimulerend en verbindend door partijen bij elkaar te brengen en mee te denken over (nieuwe) activiteiten. Voor deze gemeentelijke rol is 24 uur per week beschikbaar van de beleidsadviseur (16 uur) en de coördinator (8 uur).

Bijlage 1 – Wettelijke kaders

De volgende wettelijke kaders zijn van belang voor de uitvoering van de voor- en vroegschoolse educatie:

Wet op het primair onderwijs - <https://wetten.overheid.nl/BWBR0003420/2023-01-01>

In Afdeling 9 – Artikel 159 t/m 163 – worden de wettelijke taken van de gemeente bepaald ten aanzien van het onderwijsachterstandenbeleid. Het gaat hierbij om drie onderdelen:

1. Het zorgdragen voor voldoende voorzieningen voorschoolse educatie voor kinderen met een risico op achterstand in de Nederlandse taal;
2. Het verrichten van vroegschoolse activiteiten ter bevordering van de beheersing van de Nederlandse taal op scholen met het oog op het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden;
3. Het voeren van overleg over onder meer het voorkomen van segregatie, het bevorderen van integratie en het bestrijden van onderwijsachterstanden.

Wet op het voortgezet onderwijs - <https://wetten.overheid.nl/BWBR0044212/2022-08-01>

In Artikel 3.42 wordt bepaald dat de gemeente en de scholen in de gemeente voeren ten minste jaarlijks op overeenstemming gericht overleg over het voorkomen van segregatie; het bevorderen van integratie en het bestrijden van onderwijsachterstanden. De afspraken hebben zoveel mogelijk het karakter van meetbare doelen. De inspectie rapporteert jaarlijks over de mate waarin die doelen worden bereikt.

Wet Kinderopvang - <https://wetten.overheid.nl/BWBR0017017/2023-01-01>

In de Wet Kinderopvang zijn zaken bepaald rondom de Kinderopvangtoeslag, de eisen voor de Kinderopvang en de peuterspeelzalen en de rol van de gemeente. De gemeente beoordeelt een aanvraag voor kinderopvang van een aanbieder, registreert deze en ziet toe op de naleving van de wettelijke eisen. De gemeente dient hiervoor de GGD aan te stellen als toezichthouder.

Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie -

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0027961/2022-01-01>

Op 1 januari 2022 is een aantal aanvullende wettelijke eisen gesteld aan de kwaliteit van de voorschoolse educatie. Deze zijn in dit besluit vastgelegd. Het gaat hierbij onder meer over de urennorm, en de inzet en de opleidingseisen van pedagogisch medewerkers.

Wet op het onderwijstoezicht - <https://wetten.overheid.nl/BWBR0013800/2022-08-01>

Het toezicht op de VVE is een taak van de Inspectie van het Onderwijs. De inspectie beoordeelt of de gemeente op juiste wijze uitvoering geeft aan haar taken op het gebied van VVE. De GGD beoordeelt de basiskwaliteit van alle voorschoolse voorzieningen, en dus ook van de voorzieningen die de voorschoolse educatie verzorgen.

Regeling periodieke verstrekking systematische toezichtinformatie vve en lea -

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0048116/2023-05-02>

Deze regeling legt de verplichting vast voor gemeenten ten aanzien van de periodieke verstrekking van systematische toezichtinformatie aan de minister. Dit is ten behoeve van het interbestuurlijk toezicht op de uitvoering van de wettelijke taken door de gemeente in het kader van voor- en vroegschoolse educatie en de lokale educatieve agenda, als bedoeld in de artikelen 159 tot en met 163 van de Wet op het primair onderwijs, en de lokale educatieve agenda, als bedoeld in artikel 3.42 van de Wet voortgezet onderwijs 2020.

Bijlage 2 – Begroting en Activiteitenplan 2023

Begroting Peuteropvang

	Peuteropvang	Uitgaven
1	Koptarief aanbieders peuteropvang	€ 152.000
2	Bijdrage voor kinderen van ouders zonder kinderopvangtoeslag	€ 220.000
	Totaal	€ 372.000

Begroting voor- en vroegschoolse educatie

	Voor- en Vroegschoolse Educatie	Uitgaven	Inkomsten
	Bijdrage 2023		€ 658.915
	Meegenomen van 2022		€ 378.632
	VVE subsidie aanbieders VVE		
1	(inclusief VVE coach en huursubsidie)	€ 465.000	
2	Extra taalonderwijs voor anderstalige kinderen	€ 50.000	
3	Coördinator VVE en laaggeletterdheid	€ 50.000	
4	Bibliotheek	€ 20.000	
5	GGD toeleider	€ 20.000	
6	Communicatie	€ 5.000	
7	Taalnetwerken	€ 20.000	
8	Aanvullende activiteiten voorschool	€ 82.500	
9	Extra pm'er homogene groepen en vliegende keep	€ 50.000	
10	Aanvullende activiteiten vroegschool	€ 125.000	
11	Innovatie	€ 50.000	
12	Scholing	€ 50.000	
	Resterend	€ 50.047	
	Totaal	€ 1.037.547	€ 1.037.547

Activiteitenplan voor- en vroegschoolse educatie

	Activiteit	Toelichting
1	VVE subsidie peuteropvang	Kinderopvangorganisaties kunnen op basis van de gemeentelijke subsidieregeling, subsidie aanvragen voor het aanbieden van peuteropvang en voorschoolse educatie. De gemeente is verantwoordelijke voor voldoende aanbod. Kinderopvangorganisaties dienen te voldoen aan de wettelijke eisen. Zij rapporteren per kwartaal over de voortgang.
2	Beleidsadviseur	De beleidsadviseur binnen de gemeente draagt onder meer zorg voor de samenhang met overig gemeentelijk beleid en organiseert de LEA.
3	Coördinator VVE en laaggeletterdheid	De coördinator onderhoudt contacten met het werkveld, leidt werkgroepen en ontwikkelt activiteiten
4	Bibliotheek	De bibliotheek voert programma's uit om het lezen te bevorderen, zoals Boekstart. Hiervoor worden concrete doelstellingen en resultaten benoemd.
5	GGD toeleider	Om het bereik te verhogen wordt een toeleider van de GGD ingezet om contacten met ouders te intensiveren.
6	Communicatie	Om ouders beter te bereiken worden website, folder, filmpjes, in verschillende talen op moderne manier ontwikkeld.
7	Taalnetwerken	Een taaltoeleider organiseert vanuit een (bestaand) netwerk (bibliotheek, welzijn, opvang enz.) activiteiten voor ouders en kinderen waarbij een taalrijke omgeving wordt gecreëerd. Kernwoorden: dichtbij, op maat.
8	Aanvullende activiteiten voorschool	Kinderopvangorganisaties kunnen – op basis van een subsidieregeling – aanvullende activiteiten ontwikkelen om de resultaten te verbeteren. Hiervoor dient een plan te worden opgesteld.
9	Extra pedagogisch medewerker homogene groepen en vliegende keep	Er wordt een extra pedagogisch medewerker ingezet bij peutergroepen waarin relatief veel geïndiceerde VVE-peuters zitten. Ook wordt een vliegende keep ingezet voor VVE-peuters op niet erkende VVE-locaties.
10	Aanvullende activiteiten vroegschool	Scholen primair onderwijs kunnen – aanvullend op eigen VVE-beleid en eigen inzet middelen Onderwijsachterstanden beleid – een plan maken voor extra begeleiding van VVE-peuters in groep 1 en 2.

	Activiteit	Toelichting
11	Innovatie	Gedacht wordt aan experimenten met VVE-light (VVE op locaties waar slechts twee dagdelen mogelijk zijn); BSO+ (extra ondersteuning voor VVE-leerlingen in de BSO) en combinaties van peuter en kleuter groepen.
12	Scholing	Scholing, training, werkcafé en dergelijke, in samenspraak met betrokkenen om de samenwerking te bevorderen.

Bijlage 3 – Verklarende woordenlijst

- Aanbieder VVE: een in het Landelijk Register ingeschreven kinderopvangorganisatie die in gemeente De Fryske Marren VVE aanbiedt;
- Bibliotheek: Bibliotheek Mar en Fean, gevestigd in gemeente De Fryske Marren;
- BSO: Buitenschoolse opvang
- BSO+: extra ondersteuning voor VVE-leerlingen in de BSO)
- Doelgroepkinderen: peuters in de leeftijd van 2 tot 4 jaar die staan ingeschreven in de Basisregistratie Personen van gemeente De Fryske Marren en die door de jeugdgezondheidszorg (JGZ) zijn geïndiceerd voor VVE;
- Erkende kinderopvangorganisatie: een in het Landelijk Register Kinderopvang ingeschreven kinderopvangorganisatie, niet zijnde een gastouder, welke middels een inspectierapport van de GGD is goedgekeurd;
- GGD: Gemeentelijke Gezondheidsdienst. Verricht het toezicht op opvanglocaties volgens de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (WKKP);
- Homogene groep: groep peuters met meer dan 60% doelgroepkinderen;
- Landelijk Register Kinderopvang: het Register waarin aanbieders kinderopvang zijn opgenomen die voldoen aan de Wet kinderopvang;
- LEA: Lokaal Educatieve Agenda; overleg tussen bestuurders Kinderopvang, Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en Gemeente De Fryske Marren.
- Pedagogisch medewerker: de persoon van 18 jaar of ouder die werkzaam is bij een kinderopvangorganisatie, bezoldigd is en belast is met de verzorging, de opvoeding en het bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen en voldoet aan de opleidingseisen zoals staat omschreven in de Wet kinderopvang (Wko).
- SMI: Sociaal Medische Indicatie – financiële ondersteuning kinderopvang voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag;
- Taalnetwerk: samenwerkingsverband van meerdere partners, met als doel verhogen ouderbetrokkenheid van ouders van kinderen met een taalachterstand;
- Voor- en vroegschoolse educatie (VVE): educatie die op kinderopvanglocatie of basisschool wordt aangeboden aan doelgroepkinderen van tweeëneenhalf tot en met zes jaar waarbij gewerkt wordt met een erkend VVE-programma;
- Voorschoolse educatie: educatie die aan doelgroepkinderen wordt aangeboden voor peuters van twee tot vier jaar door een erkende kinderopvangorganisatie;
- Vroegschoolse educatie: educatie die aan doelgroepkinderen wordt aangeboden in de eerste twee leerjaren van de basisschool;
- VVE-light: VVE op locaties waar slechts twee dagdelen mogelijk zijn;
- VVE-plaats: een plek op een peuterwerklocatie of kinderopvanglocatie van gemiddeld 16 uur per week voor een doelgroepkind.

